

เทศน์เช้า วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๕๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ อากาศร้อนมาก สักค้มก็เร่าร้อน ความร้อนของภูมิอากาศนะ เป็นความร้อนของสิ่งแวดล้อมไง ส่วนความร้อนของความคิด ความร้อนที่กดดวงใจ เห็นไหม เราถึงต้องแสวงหาของเรา โลกมันร้อน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก ว่า “ในสโมสรสันนิบาตทุกดวงใจว่าแห่ว” ไม่มีที่พึ่ง แล้วอยากมีที่พึ่ง แต่ความมีที่พึ่ง มี ผู้นำที่ดีเห็นไหม ผู้นำที่ดีจะพาไปในสิ่งที่ดี สิ่งต่างๆ นี่ทุกคนคิดได้ แต่ด้วยตัณหา ทะยานอยาก ด้วยความเห็นของตัวก็ปกปิดกันไว้ ชีวิตนี้มันละเอียดอ่อนมากนะ กระทบ หน่อยเดียวก็ตาย ชีวิตเรานี้สั้นนัก ฉะนั้นชีวิตของเราเนี่ย เราเกิดมาแล้ว เราจะทำประโยชน์ ในสิ่งใด

เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาทำความสงบของใจขึ้นมา จิตนี้ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. แล้วมันคืออะไรล่ะ มันคือวิชา ใจล่ะ ไม่ใช่จิต ไม่ใช่ตน ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. แล้วมันคืออะไรล่ะ มันคืออะไร ถ้าคนไม่เข้าใจก็บอกว่า “มันเป็นนิพพานไง โอ๊ย เป็นนิพพาน นิพพานมันมี อยู่ดั้งเดิม” มันก็มีอยู่อย่างอวิชชานะ มันคืออะไร มันก็คือกิเลส ตัณหาความทะยาน อยาก

ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัวตน ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. แล้วมันเป็นอะไร มัน ไม่เป็นอะไรมันรับรู้ไม่ได้นะ มันก็วนอยู่ในอ่าวนั้น เพราะความไม่รู้เห็นไหม เพราะ ความไม่รู้ เวลาศึกษารธรรมด้วยความไม่รู้ มันก็ไม่รู้อยู่วันยังค่ำ

แล้วถ้าเป็นความรู้ล่ะ ถ้าเป็นความรู้ล่ะ มันเป็นตัว เป็นตน เป็นเรา เป็นเขาทั้งนั้น เกิดมาเป็นบุคคล เกิดมาเป็นสัตว์ เห็นไหม เป็นสัตว์ประเสริฐ สัตว์นรกอเวจี เป็นสัตว์ผู้ ข้อง แล้วผู้ข้องมันกลับไปสู่อะไรล่ะ

เวลาฟังธรรมนั้น ที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง ก็ได้ฟัง สิ่งที่เคยได้ยินได้ฟังแล้ว ก็ได้ตอกย้ำมัน สิ่งที่ยังลึกลับสงสัย ก็ได้แก้ความสงสัยของตัวเอง จนจิตใจมันผ่อนคลาย แล้วนี่มันจะฟังไปทำไมล่ะ ธรรมะนี่ยิ่งฟังก็ยิ่งงง ฟังไม่รู้เรื่องเลย ยิ่งฟังแล้วก็เทียบขึ้นมาบอกว่า ธรรมะนี่ใช่! ว่าง ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. แล้วมันอะไรล่ะ ก็มันจี๋ง จี๋ลอยลอยอยู่ในอ่าง

ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสูงส่งมาก มีคุณธรรมมาก มีสิ่งต่างๆ ที่จะเอาชีวิตของเราเอาจิตของเรานี้พ้นจากกิเลสได้ แต่ด้วยจิตที่มีวิฤทธิภาวะของใจที่มันต่ำๆ แล้วศึกษาธรรมขึ้นมา ก็ศึกษาด้วยความเห็นของตัวเอง

ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. แต่กูจะโก่งนะ กูจะเอานะ ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล.. แต่กูเอานะ มีเท่าไรกูจะเอานะ จะเอาหมดนะ

ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. แล้วที่น้อโก่งอยู่อย่างนั้น มันอะไร ไอ้ที่หลอกลวงกันอยู่อย่างนั้น มันอะไร ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล.. แล้วมันอะไร ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคลมันก็ต้องมีความเมตตาสิ

พอไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. ไซ้ใหม่ ไม่ใช่เพราะเหตุใด แล้วทำไมมันถึงไม่ใช่ล่ะ มันไซ้มาก่อน ถ้าไม่ใช่ซะ แล้วเจ้าชายสิทธัตถะจะเกิดมาได้อย่างไร เจ้าชายสิทธัตถะนะ เวลาพระนางพิมพาคลอดสามฌณรรากุล เวลาจะออกประพาศปฏิบัติ “ชีวิตเป็นอย่างนี้หรือ มันเป็นอย่างนี้หรือ” มันเป็นสัตว์ใหม่ เป็นตัวตนใหม่ เป็นบุคคล เป็นเราเป็นเขาใหม่ ถ้าไม่เป็นตัวเป็นตน ทำไมถึงมีสามฌณรรากุลออกมา มันเป็นตัวเป็นตนใหม่ มันเป็นตัวเป็นตนทั้งนั้น แต่เป็นตัวเป็นตนแล้วมันมีสำนึก

“ชีวิตนี้วุ่นวายหนอ โลกนี้เร่าร้อนหนอ” เห็นไหมโลกมันของร้อนหนอ มันร้อนหนอ แล้วตรงข้ามกับไม่ร้อน มันคืออะไรล่ะ ถ้ามีคนเกิด คนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันก็ต้องมีที่ตรงข้ามคือไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย แล้วเรารู้หรือไม่ว่าตรงข้ามกับไม่เกิด ไม่แก่ ไม่เจ็บ ไม่ตาย มันอยู่ที่ไหน นี่มันก็เกิด แก่ เจ็บ ตาย ทั้งนั้น ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เราจะต้องตายไปในข้างหน้า ทุกคนจะต้องไปอยู่ที่เชิงตะกอน เผาเกลี้ยงเลย เผาหมดเลย แล้วตรงข้ามมันคืออะไร

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงออกแสวงหา พอแสวงหาขึ้นมา เวลาจิตมันสงบได้ เห็นไหม ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. แต่ผู้ที่เป็นอย่างนั้นต้องรู้ได้ ถ้ารู้ได้ ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัวไม่ใช่ตน ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. แล้วทำอย่างไรต่อไป ทำอย่างไรให้สิ่งที่ป็นอวิชชา ความไม่รู้นี้ ให้เป็นวิชชา

แล้ววิชชานี้จะรู้คืออะไร มันถอดถอนจิตของมันอย่างไร ถ้าฟังธรรมตรงนี้ได้แล้ว มันถึงจะบอกได้ว่า “โอ..ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา” มันจะได้ไม่มาแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันไง โอ้แก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันอย่างนั้น แล้วบอกว่ามีธรรมนะ มีหัวใจเป็นธรรม ถ้าหัวใจเป็นธรรมแล้วมันจะแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกันทำไม

โลกนี้มันเร่าร้อนนัก ทุกคนจึงอำนาจ เข้าไปสู่กองไฟ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า อำนาจคือแห่งไฟแห่งหนึ่ง เหล็กแดงๆ แล้วมันก็วิ่งเข้าไปกอดกัน เพราะอะไร เพราะอำนาจว่ามันจะแสวงหากันมาได้ มันเป็นของง่ายไหม แล้วการจะรักษาอำนาจไว้ มันจะง่ายไหม มันยิ่งลำบากมากกว่าการแสวงหามานะ การแสวงหามาได้มันก็อย่างหนึ่ง การรักษาไว้ก็อย่างหนึ่ง แล้วใครได้อำนาจมา มันก็จะรักษาอำนาจนั้นไว้ แล้วรักษาอำนาจนั้นได้ไหม จะรักษาอำนาจไว้ได้อย่างไร อำนาจที่รักษาไว้โดยที่ว่ามีอำนาจ มันถึงจะเป็นอำนาจได้ ไม่มีอะไร เห็นไหม ทำลายทั้งหมดจนหมดสิ้นเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงไม่มีสิ่งใดๆ เลยในหัวใจ

ทำไมคนจึงเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านัก แต่ไอ้พวกที่แสวงหาอำนาจดูอย่างพระเทวทัตที่อยากจะปกครองสงฆ์แทน “องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชราภาพแล้ว ให้ข้าพระพุทธเจ้าปกครองแทนเถิด” ไม่มีใครเขาฟังเลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ต้องการปกครองใครเลย เวลาออกพรรษาขึ้นมาทุกคนก็อยากไปเฝ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะอะไร เพราะว่า คนไข้ คนที่มีความเร่าร้อนในหัวใจ ก็อยากประพฤติปฏิบัติ ก็มานั่งกันหัวทิ่มหัวดำ แล้วมันไม่ได้อะไรขึ้นมา ก็อยากไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อถามว่า “ข้าพเจ้าทำอย่างนี้ ถูกต้องไหม” สิ่งที่เป็นอนาคตสงฆ์ที่ควรแก่การงาน ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะได้ให้กรรมฐาน มันจะได้สะดวกสบายขึ้นมาได้ไหม

ถ้าอุทกภาวะยังอ่อนอยู่ เวลาปฏิบัติขึ้นมา เด็กๆนี้ เราลองป้อนความรู้เข้าไปสิ พอเด็กมันได้ความรู้ขึ้นมา ไอคิวมันมากนะ แต่มันเอาตัวมันรอดไหม มันมีวิจารณ์ที่จะใช้ประโยชน์สิ่งนั้นเป็นไหม อุทกภาวะทางจิตที่มันยังไม่มีพื้นฐานของมัน แล้วเอาปัญญาขึ้นไปใช้ ปัญญาของมันจะทำลายตัวมันเองนะ *ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา..* แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะบอกว่า ใช้ ทั้งนั้นเลย ใช้ เกิดมานี้เป็นจริงตามสมมุติ ชีวิตนี้มันเป็นความจริง เราทุกข์กันจริงๆ แล้วเราก็แสวงหากัน นั่งสมาธิกัน ก็นั่งสมาธิจริงๆ สติก็ต้องฝึกขึ้นมาจริงๆ ปัญญาที่เกิดขึ้นมาก็ต้องเป็นปัญญาจริงๆ ที่จะถอดถอนกิเลส

ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน.. ก็อวกาศไง เอาเชือกผูกเข้า แล้วก็ดึงขึ้นไปบนอวกาศ แล้วก็โค้งกว้างอยู่นั่นละ แล้วก็ไปคืนแก้วๆ อยู่กลางอากาศนั้น เห็นไหม

มันเป็นจริงนะ มันจริงตามสมมุติ จริงตามบัญญัติ ถ้าคนรู้จักจริงตามสมมุติ จริงตามบัญญัติ จริงตามวิมุติ ความจริงอย่างนี้ มันวิวัฒนาการขึ้นมาอย่างไร อย่างที่เราทำกันอยู่นี้ก็เป็นสมมุติ บุญกุศลนี้เป็นสมมุติทั้งนั้น เพราะมันเป็นอามิสใช่ไหม คุณี น้ำมันในถังนั้น มันเป็นสมมุติใหม่ มันเติมเต็มใหม่ น้ำมันในถังนั้น เวลาขับรถไปจนน้ำมันหมด มันต้องเติมอีกไหม บุญก็เหมือนกัน บุญนี้มันเป็นอามิส เพราะอะไร เพราะทำแล้วมันได้ บุญกุศล แล้วเวลามันใช้ไป มันก็มีวันหมดของมันไง

คุณี ถ้าไปเกิดเป็นเทวดา อินทร์ พรหม มันมีวาระของมันใช่ไหม เป็นพรหมก็ปีหกหมื่นปี แปดหมื่นปี แล้วแต่อายุของพรหม นี้ก็เหมือนกันถ้าไปเกิดเป็นเทวดา อายุขัยของมันก็ต้องหมดไป เห็นไหม นี่ก็มันเป็นอามิส เป็นอามิสหมายถึง มันใช้แล้วหมด แต่มันจำเป็นต้องใช้ รถถ้าไม่มีน้ำมัน เราจะมานั่งกันอยู่ที่นี่ได้อย่างไร ถ้าน้ำมันหมดจอดอยู่ข้างทางมาไม่ทัน ก็บอกว่า “หลวงพ่อน้ำมันหมด” จอดอยู่ข้างทางน้ำมันหมดมันยังมาไม่ได้เลย มันต้องไปเติมน้ำมันเห็นไหม พอเติมน้ำมันแล้วก็มา

บุญกุศลมันเป็นอามิส มันเป็นความจริงอันหนึ่ง มันเป็นสมมุติแต่มันเป็นความจริง มันจริงตามสมมุติจริงตามบัญญัติ ธรรมะที่องค์สมเด็จพระพุทธเจ้าสอนมา มันจริงตามบัญญัติ แต่เราใช้สมมุติของเราไปจับใจ สมมุติบัญญัติ ก็คือสมมุติที่เราสื่อสารกันได้ บัญญัติคือสมมุติอันหนึ่ง แต่สมมุติให้มันละเอียดขึ้นมาไง คุณี ภาษาศากล ถ้าเป็นเถร

วาท พระที่เป็นเถรวาท จะสวดมนต์ที่ไหน ก็สวดมนต์เหมือนกันหมดเลย เพราะมันเป็นภาษาบาลี นี่สมมุติบัญญัติ บัญญัติขึ้นมาเพื่อให้มันสื่อสารได้เหมือนกัน

คนเรามีธาตุ ๔ ชั้น ๕ นี้ก็เลยนั่งนึก ธาตุ ๔ ชั้น ๕ แล้วใครรู้ล่ะ ธาตุ ๔ ชั้น ๕ อาจารย์ใหญ่ที่สอนหมอ นอนอยู่เต็มเลย นั่นก็ธาตุ ๔ ธาตุ ๔ มันนอนมันไม่มีชีวิต มันก็นอนอยู่นั่นเพื่อให้ศึกษาเรื่องสรีระ เห็นไหม แล้วธาตุ ๔ มันได้อะไรล่ะ

แล้วธาตุ ๔ ชั้น ๕ นี้ใครเป็นคนรู้มันล่ะ ใครเป็นคนรู้มัน ใครเป็นคนเข้าใจมัน แล้วใครเป็นคนปล่อยวางมัน แล้วผู้ที่ปล่อยวางมัน มันพ้นจากสมมุติบัญญัติขึ้นมา แล้วมันจะเป็นวิมุติอย่างไร มันมีวิวัฒนาการของมัน ถ้ามันทำอย่างนั้นได้จริง มันจะมีเมตตาธรรมล้ำจน โลกนะ มันจะมีความเมตตาความกรุณานะ

มีความเมตตาเพราะอะไร “โอ..ชีวิตมันเป็นอย่างนี้หรือ เราก็เกิดมาอย่างนี้ ชีวิตมันทุกข์ยากมาอย่างนี้ เราก็ทุกข์ยากมาอย่างนี้” แล้วพอจิตมันสงบเข้าไป เห็นไหม เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดบุพเพนิวาสานุสติญาณ ตั้งแต่ชาติสุดท้ายที่เป็นพระเวสสันดร แล้วมาเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ แล้วมาเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่งที่ยังมันก่อเกิด สิ่งที่ยังมันทบทวน สิ่งที่ยังมันสะสมขึ้นมาเป็นवासนาบารมี ให้เกิดเขว้าปัญญา เกิดการรื้อค้น ค้นหา เกิดการย้อนกลับมาถึงตัวเรา

เจ้าชายสิทธัตถะไปเที่ยวสวน ยมทูตมา เห็นคนแก่ คนเจ็บ คนตาย มันเป็นอย่างนี้หรือ แล้วฝั่งตรงข้ามมันเป็นอย่างนี้ เห็นไหม ถ้ามีวุฒิภาวะมันรื้อค้นได้ มันสะกิดใจเราไง อันนี้มันเป็นอำนาจวาสนา

เวลามาเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถ้าสิ่งนี้มันยังอ่อนด้อยอยู่ พุดเท่าไรมันก็ไม่รู้นะ เราจะได้แต่ทางวิทยาศาสตร์ไง รู้ด้วยวิทยาศาสตร์นี้มันรู้ได้แล้วมันสืบต่อ เห็นไหม สสารทางเคมี ทางการวิจัย สสารที่ทำลายตัวมันเองแล้วจะเกิดสสารใหม่ มันไปเรื่อยๆ

แต่ถ้าเป็นจิตของเรา เห็นไหม ไซ้ มันมาจากพันธุกรรมทางจิตเหมือนกัน

เจ้าชายสิทธัตถะเห็นไหม คุณสิ พระเวสสันดรเสียสละมาขนาดไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า โพธิญาณทุกๆ องค์ ต้องเสียสละลูกเสียสละเมีย สละสิ่งที่ข้องใน

หัวใจ สิ่งที่เป็นเพศตรงข้ามในโลกนี้ มันเป็นเรื่องที่ฟังใจนัก มันเสียสละได้ยากนัก สละมาแล้วเพราะโพธิญาณ จนมาถึงชาติสุดท้าย มารื้อค้นของตัวเอง มันเสียสละในปัจจุบันนี้ สิ่งนี้มันมีมา แต่สาวกสาวกจะ มันจะไม่ถึงขนาดนั้น สาวกสาวกนี้เพียงแต่เราสร้างกุศลของเราขึ้นมา

ฟังธรรมนี้ มันจะสะสมลงที่ใจ ฟังธรรมนี้แหละ เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศนาว่า การเห็นใหม่ ท่านเข้าใจได้ แต่คนฟังนี้ฟังโดยสัญญา คนฟังนี้ฟังโดยข้อมูล ถ้าฟังโดยข้อมูลมันก็เก็บสะสมไว้ในใจ หลวงปู่มันท่านก็พูด ครูบาอาจารย์ท่านก็พูด ถ้าปฏิบัติมาถึงจุดนี้ จะมากราบศพ คำพูดนี้จะตกผลึกในใจ พอเราปฏิบัติไปถึงจุดนี้ “โอ้อโฮ มันซาบซึ้ง” มันซาบซึ้งเพราะอะไร เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เห็นใหม่ เวลาประพฤติปฏิบัติไป “ทำไมพระพุทธเจ้ารู้” แล้วเวลามากราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “รู้ได้อย่างไร” มันเหมือนจะสุขวิสัย มันเหมือน! ไม่ใช่จะสุขวิสัย มันเหมือนจะสุขวิสัย เพราะมันลึกลับมหัศจรรย์

เพราะสิ่งที่เราว่าเรารู้ๆ เราใช้ปัญญาอยู่นี้ เราก็มั่นใจอยู่แล้ว ถ้ามันไม่ลึกลับมหัศจรรย์จริง ภูมิภาคขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระโพธิสัตว์ที่พยายามสร้างบุญญาธิการมาขนาดนี้ เพื่อมาเป็นศาสดาเห็นใหม่ แต่พอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ยังทอดธุระเลยนะ ทอดธุระ หมายความว่า มันละเอียดจนไม่รู้ว่าจะสอนได้อย่างไร ขนาดคนที่เตรียมความพร้อมมาขนาดนั้น ยังทอดธุระเลยละ

แล้วถ้าพูดถึงเวลาที่เราประพฤติปฏิบัติกันนี้ อย่างปัญญาที่เรารู้นี้ มันจะทอดธุระใหม่ हमามันก็รู้ได้ ปัญญาที่เรารู้นะ हमามันเห่าคักหน้าเลย ปัญญาอย่างนี้แหละ หรือ ถ้าภูมิภาคอย่างนี้ เราต้องกลับมาเสริม โดยการเสียสละความรู้สึกความคิด ความคิดนี้ต้องเสียสละมันออกไป แต่เราก็คิดว่ามันเสียสละไม่ได้ ถ้าเสียสละความคิดแล้วเดี๋ยวงูโง่ ยิ่งสละยิ่งโง่เห็นใหม่ ก็ยิ่งกอดไว้มันก็เลยยิ่งโง่กันใหญ่

ความคิดนี้ต้องเสียสละมันออกไป เพราะถ้าเสียสละความคิดนี้ออกไป ความคิดที่ละเอียด เพราะความคิดมันเสียสละไปไม่ได้ มันมีฐานที่เกิด ฐานที่เกิดคือภวาสวะ คือภพคือจิต ถ้าเราเสียสละความคิดที่มันหยาบๆออกไป สิ่งทีละเอียดขึ้นมันมีฐานขึ้นมา มันจะ

แสดงตัวออกมา แต่เราไปห้วงหวง หวงความรู้สึกความนึกคิดใจ “กูแน่ กูรู้ กูเก่ง” แล้วไอ้ความรู้แน่ กูเก่ง ก็คือกิเลส มันก็เสริมเข้าไป มันก็ยึด แล้วมันก็กระที่บตัวเองก่อน

มันกระที่บตัวเอง คือมันครอบคลุมใจเราก่อน แล้วเราก็อำนาจเรามีปัญญา เรามีความเก่ง เรามีความรู้แล้ว ก็เอาปัญญานี้ไปอวดรู้ ครูบาอาจารย์ที่ท่านผ่านมาแล้วนะ ท่านจะบอกว่าเป็นคือ สุตมยปัญญา ปัญญาอย่างนี้คือปัญญาของการศึกษา การค้นคว้า การวิจัย จินตมยปัญญา คือจินตนาการที่มีสมาธิ เวลาที่มีสมาธิขึ้นมา ก็จินตนาการไป เห็นใหม่ จินตนาการอย่างนี้ เพราะว่าวุฒิภาวะของเรายังเข้าใจไม่ได้ ธรรมะนี้ยังเข้าใจไม่ได้

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า “ว่างๆ ว่างๆ” เราก็จินตนาการ ว่างๆ ว่างๆ แต่จินตนาการมันไม่เป็นความจริงนะ ถ้าจินตนาการมันไม่เป็นความจริงขึ้นมาพอมันว่างเสร็จแล้ว เอ๊ะ! มันเป็นอย่างนี้หรือ? “ว่าง” ทำไมมันไม่มีขอบเขต ว่างทำไมเราไม่เข้าใจว่ามันว่างอย่างไร ทำไมมันถึงว่าง ทำไมมันถึงไม่ว่าง แล้วทำไมมันถึงจะว่างจะไม่ว่าง เพราะเหตุใด เห็นใหม่ แต่ถ้ามีปัญหา มันรื้อค้นขึ้นมา สิ่งนี้จะไม่มี ความลังเลสงสัยในใจเลย ความเป็นจริงอย่างนี้เกิดขึ้นมา นี่ไง ปัญญาอย่างนี้ มันเป็นปัญญาอย่างละเอียด

อย่าไปกอดมันปัญญาอย่างนั้น อย่าไปยึดมัน ทิ้งมันให้ได้! ใครที่ความคิดได้มากขึ้นเท่าไร คนนั้นจะยิ่งฉลาดขึ้น ฉลาดขึ้นเพราะความคิดที่ละเอียด มันจะแสดงตัวออกมา แต่เพราะเราต้องการความคิดหยาบๆ กลัวว่าเราจะโง่ มันก็เลยโง่ดักดานอยู่ที่นี่ แต่ถ้ามันไม่กลัวโง่ล่ะ มันทิ้งความคิดไปนะ มรรคหยาบๆ ความคิดหยาบๆ มันปกครองความคิดอย่างละเอียดไว้

เปลือกผลไม้ มันหุ้มเนื้อผลไม้ไว้ เราซื้อผลไม้มา แล้วเราห้วงมาก เราบอกว่าผลไม้เราดี แล้วเปลือกไม่ปอกทิ้ง เนื้อผลไม้มันก็จะไม่ได้กิน ความคิดที่มีอยู่ ถ้าไม่เสียสละความคิดใหม่จะไม่เกิด แล้วความคิดใหม่มันเกิดมาได้อย่างไร นี่พูดถึงการฟังธรรม

เห็นใหม่ ที่เขาบอกว่า ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. แล้วมันเป็นอะไรล่ะ มันเหลืออะไร มันเป็นอะไร แล้วมันเป็นอย่างไร เพราะไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัว

ไม่ใช่ตน ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา ก็ทำงานกันอยู่นี่ไง ไม่ใช่สัตว์หรือคน แต่จะฆ่ามึง กูจะโกงมึง ไม่ใช่สัตว์หรือคน แต่จะปล้นมึง เห็นไหม เพราะอะไร เพราะมันไม่จริงใจ

แต่ถ้ามันจริงนะ มันจะสลดสังเวช เห็นไหม กุศล-อกุศล จิตที่เป็นกุศลจะคิด อกุศลไม่ได้ จิตที่คิดอกุศลพอมันกระเพื่อมมันจะทำความรับรู้ของใจ จิตที่เป็นกุศลมันจะเป็นกุศลตลอดไป ในเมื่อจิตเป็นกุศลมันจะทำอกุศลออกมาข้างนอกไหม มันจะเป็นกุศลตลอดไป แต่จิตที่เป็นอกุศลเห็นใหม่ว่ามันหลอกตัวมันเองอยู่แล้ว ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่ตัว ไม่ใช่ตน ไม่ใช่เรา ไม่ใช่เขา.. มันหลอกตัวมันเองอยู่แล้ว จิตที่เป็นอกุศลมันหลอกตัวมัน แล้วก็จะหลอกคนอื่นด้วยเรื่อยๆ ไป

อันนี้เป็นเรื่องของโลก แต่เราต้องย้อนกลับมา สิ่งนี้คือกรรม เราแสดงกรรมขึ้นมา เพื่อสะท้อนกลับมาที่ใจของเรา สะท้อนกลับมาถึงความรู้สึก วุฒิภาวะในใจของเรา ให้เรามีหลักมีเกณฑ์ของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา ธรรมะนะ ปัจจัตถัง สันติภูฏิกโก มันเป็นเรื่องสมบัติของเรา เป็นเรื่องใจของเรา เราสัมผัสของเรา เพื่อประโยชน์กับเรา เอวัง